

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET
Postboks 8010 DEP
0030 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
2022/627-2-

Saksbehandler:
Lennarth Kvernmo

Dato:
14.06.2022

Høringssvar - Ny konkurranse om regionale ruteflygninger i Sør-Norge og Nordnorge fra 1. april 2024

Viser til høringsbrev av 16.mars 2022 (deres ref 21/2267).

Samferdselsdepartementet har gjennom høringen igangsatt arbeidet med en ny konkurranse om regionale ruteflygninger i Sør-Norge og Nord-Norge med kontraktsoppstart 1. april 2024. Departementet inviterer i høringsbrevet til innspill rundt planlagt konkurranse.

Longyearbyen lokalstyre mener at arbeidet som samferdselsdepartementet nå gjennomfører, bør omfatte Svalbard Lufthavn og flyplassen i Ny Ålesund inkludert målgrupper innenfor samfunnet på Svalbard og Svalbardpolitikken som påvirkes eller berøres av flytilbudet internt på Svalbard og mellom Svalbard og fastlandet.

Før en konkurranse om flyruter utlyses, mener Longyearbyen lokalstyre at utredning av relevante forhold som omfatter utfordringer, problemstillinger og rammebetingelser som kan påvirke Svalbard samfunnets behov, de Svalbardpolitiske målene og Norges nasjonale klimamål bør identifiseres (kartlegges og beskrives) og prioriteres i samråd med lokalsamfunnet i Longyearbyen.

Målet med kartleggingen må være å utvikle et samstemt og relevant kunnskapsgrunnlag mellom målgruppene og premissgiverne. Kunnskapsgrunnlaget vil være viktig utgangspunkt for utformingen av nasjonale og lokale strategier (mål) for luftfarten som omfatter Svalbard.

Kunnskapsgrunnlaget utgjør et faktabasert grunnlag som er nødvendig for å utvikle fremtidige strategiske anbefalte mål, tiltak og lokal og nasjonal ressursbruk for opprettholdelse av fremtidige flytilbud som omfatter Svalbard for fremtiden.

Lokalstyret ønsker gjennom høringsinnspillet også å peke på potensielt relevante utfordringer som vi mener ikke er løst med hensyn til de lokale flytilbudene.

Norge har et mål om en konsekvent og fast håndhevelse av suvereniteten over øygruppen og opprettholdelsen av et norsk samfunn på øygruppen. Regjeringen peker på at Longyearbyen også fremover skal være et attraktivt og levedyktig lokalsamfunn for familier. Regjeringen peker også på tilrettelegging for eksisterende og ny virksomhet som understøtter de svalbardpolitiske målene som viktig.

Regjeringen peker også på at reduserte klimautslipp fra transport og logistikksektoren vil være avgjørende for å nå Norges klimamål.

Nasjonale målsettinger og strategier fremkommer av Meld.St.32 2015-2016 Svalbardmeldingen og regjeringens strategi for innovasjons og næringsutvikling på Svalbard samt Meld.St. 13 (2020-2020) Klimaplan 2030.

Målet om opprettholdelsen av et norsk samfunn på øygruppen oppfylles gjennom Longyearbyen samfunnet. Flytilbudet for norske fastboende og næringsliv på øygruppen er en del av en helhetlig «livsnerv» for i opprettholdelse av det norske lokalsamfunnet i Longyearbyen. Slike forhold påvirkes også gjennom det lokalt eksisterende flytilbudet for fastboende, lokalt næringsliv og premissene som er lagt for verdiskapning og bolyst gjennom stortinget og regjeringens mål og intensjoner med Longyearbyen.

I dag opplever det norske næringslivet, norske fastboende og offentlig forvaltning ustabilitet i deler av flytilbudet. Kostnadsnivået for flybilletter er basert på en markedsbasert tilbud/etterspørsel. Effekten ved høy etterspørsel er at deler av de fastboende og lokalt næringsliv sliter med å få dekket behovene for kapasitet, fleksibilitet og prisnivå på setekapasiteten om bord i flyene til og fra Svalbard. Denne problemstillingen påvirker direkte lokale virksomheter og familier i Longyearbyen. Dette omfatter næringslivets ansatte som har behov for flyfrakt av personell og gods, men også innbyggere og fastboende som skal på ferie, fritid og pasientreiser på fastlandet.

Personell som er direkte involverte i opprettholdelsen av flytilbudene omfattes også av problemstillinger og utfordringer til eksisterende og fremtidig flytilbud og rammebetingelser. Ved høyt trykk på flytrafikken til-fra Svalbard over lengre tid, så oppstår risiko for høy «slitasje» på personell i deler av Longyearbyens arbeidsliv. Det eksisterer også andre typer utfordringene som samfunnet i Longyearbyen opplever, slik som:

- Tilrettelegging for reisende til-fra Svalbard rundt ombyggingen av flyplassen i Tromsø.
- Direkteavganger fra Tromsø, Oslo og praktiseringen og gjennomføringen av direkteflyvninger.

Longyearbyen er et lite og sårbart samfunn som trenger forutsigbarhet rundt flytilbudene. Dette innebærer en åpen dialog rundt utviklingen av flytilbudene, slik at disse oppfattes til å være relevante, fleksible og på et nivå som minimum kan anses for å være på nivå med øvrige ruter på fastlandet. Selvsagt innenfor rammene av de svalbardpolitiske målene om tilstedeværelse, suverenitet og utviklingen av et familiesamfunn.

Regjeringens strategi for innovasjons- og næringsutvikling på Svalbard peker på nødvendigheten av gode og stabile rammebetingelser for Svalbard som nødvendig, nettopp fordi det skal være attraktivt å drive næringsvirksomhet på Svalbard. Flytilbudene er et viktig element for at private virksomheter skal lykkes med sine forretningsplaner lokalt. Regjeringen ønsker å bidra til et mer innovativt, kunnskapsintensivt og diversifisert næringsliv i Longyearbyen. Et slikt lokalt næringsliv er avhengig av forutsigbare, rasjonelle, effektive og karbonnøytrale transport og logistikkssystemer på «vinge», «kjøl» mellom fastlandet – Longyearbyen og Nye Ålesund og internt på «hjul», «belter» i Longyearbyen samfunnet. Det er risiko for at Regjeringens og Stortingets egne mål ikke oppfylles, dersom et helhetlig kunnskapsgrunnlag innenfor flere samfunnssektorer med behov for transport og logistikk-løsninger i Longyearbyen ikke blir tilstrekkelig identifiserte, kartlagte og prioriterte, slik at samfunns mål kan etableres på området.

Longyearbyen lokalstyre har i sitt møte 22.03.2022, i sak [PS 26/2022 - Forstudieplan - Arktisk transport og logistikk i Longyearbyen mot 2050](#) besluttet å gjennomføre en kartlegging av alle utfordringer, problemstillinger som kan knyttes til transport og logistikksektoren mot Longyearbyen. Målet med forstudien er å få etablert et nødvendig kunnskapsgrunnlag og anbefalinger til fremtidige mål for samferdselssektoren for Svalbard i perioden 2023-2050. Anbefalingene skal utvikles med bakgrunn i kunnskapen som forstudien må innhente. Bakenforliggende behov relateres til effektive, rasjonelle og bærekraftige transport og logistikk-løsninger for Svalbard i fremtiden. Longyearbyen lokalstyre tror at et slikt kunnskapsgrunnlag i tillegg kan bidra til å avdekke potensielle lokale verdiskapningsmuligheter innenfor bruk av ny teknologi i sektoren (autonomi og droner).

Forstudiens anbefalinger kan utgjøre en del av et helhetlig kunnskapsgrunnlag som dekker prioriterte samferdselsbehov mot Svalbard og utgjøre grunnlaget for nasjonalt utviklede mål for transformasjon av samferdselssektoren i retning av en karbonnøytral og verdiskapende sektor mot 2050 som bidrar til oppfyllelsen av de Svalbardpolitiske målene.

Longyearbyen lokalstyre inviterer samferdselsdepartementet til å bidra til forstudien med sin eller øvrig statlig deltakelse.

Forholdene vi har påpekt i vårt høringsinnspill påvirker fleksibiliteten i opprettholdelsen av den lokale verdiskapningen, bolyst og samfunnsdriften i Longyearbyen.

Longyearbyen lokalstyres oppfordringer og anbefalinger

Et fremtidig konkurransegrunnlag for opprettholdelsen av flytilbud i Norge, bør omfatte Longyearbyen, Ny-Ålesund og det norske samfunnet på Svalbard.

Før en konkurranse om flyruter i Norge og eventuelt Svalbard utlyses, så anbefaler vi at samferdselsdepartementet bidrar til å få etablert et kunnskapsgrunnlag som omfatter nødvendige utredninger av utfordringer, problemstillinger og rammebetingelser som påvirker samfunnets behov, de svalbardpolitiske målene og Norges nasjonale klimamål. I arbeidet anbefales det å utvikle strategiske mål for samferdsel på «vinge» som omfatter Svalbard.

Med vennlig hilsen

Lennarth Kvernmo
næringssjef

Dokumentet er ekspedert elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.